Το πάθος της ακηδίας (Όσιος Νείλος Σόρσκυ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 13 Ιουνίου, 2017

Η ακηδία

Εάν μας αιχμαλωτίσει περισσότερο από τα άλλα πάθη η ακηδία, τότε η ψυχή μας ευρίσκεται σε μεγάλο αγώνα. Είναι πολύ φοβερό αυτό το πονηρό πνεύμα. **Συγγενεύει πολύ με το πνεύμα της λύπης** και νικά ιδιαίτερα αυτούς που ευρίσκονται στη μοναξιά. Όταν εγερθούν πελώρια τα κύματα λογισμών και παθών εναντίον της ψυχής, εκείνη την ώρα ο άνθρωπος νομίζει ότι δεν θα λυτρωθεί ουδέποτε απ' αυτά. Ο νοητός εχθρός του επιφέρει παντός είδους λογισμούς και σκέψεις ότι, εάν σήμερα είναι τόσο άσχημα, αύριο θα είναι χειρότερα και μεθαύριο ακόμη χειρότερα. Έτσι του σφυρίζει στο νου ότι εγκαταλείφθηκε από τον Θεό, ότι του συμβαίνουν αυτά επειδή δεν τον φροντίζει ο Θεός, ότι αυτά συμβαίνουν μόνον σ' αυτόν και σε κανέναν άλλον. Αλλά δεν είναι έτσι τα πράγματα, δεν είναι!

Διότι **όχι μόνο σε εμάς τους αμαρτωλούς συμβαίνουν αυτά, αλλά και στους αγίους Του**, οι οποίοι διά μέσου των αιώνων ευαρέστησαν τον Θεό και γνώρισαν ότι είναι φιλάνθρωπος Θεός και Πατέρας και ότι από αγάπη και για την απόκτηση των αρετών μάς παιδεύει με την πνευματική Του ράβδο. Μετά όμως απ' αυτά, γρήγορα και αναμφίβολα έρχεται η αλλοίωση, η ψυχική αποκατάσταση και το έλεος του Θεού. Και ενώ σε εκείνη τη δύσκολη στιγμή δίνουν στον άνθρωπο όλα την εντύπωση ότι δεν θα μπορέσει να νικήσει το πανδαιμόνιο των λογισμών και παθών του, και όλες οι αρετές του φαίνονται ακατόρθωτες και μισητές, λόγω επενέργειας του σατανά, μετά από όλα αυτά ακολουθεί η θεία αλλοίωση.

Όλα του φαίνονται ευχάριστα και ότι οι λυπηρές καταστάσεις δεν είναι τίποτε μπροστά σ' αυτή την ειρήνη και ευλογία της επισκέψεως της θείας Χάριτος. Επί πλέον γίνεται περισσότερο πρόθυμος για τις αρετές, εξίσταται απ' αυτή την πνευματική μεταβολή και παίρνει απόφαση, σε καμμία περίπτωση να μην παρεκκλίνει από την οδό των αρετών. Αντιλαμβάνεται ακόμη ο άνθρωπος ότι ο Θεός κατά το μέγα έλεός Του **οικονομεί** αυτά τα πράγματα, **προς ωφέλεια και δοκιμασία του**. Γι' αυτό αισθάνεται ότι περιβάλλεται από την αγάπη του Θεού, ότι Αυτός είναι πάντοτε κοντά στους πιστούς χριστιανούς και ότι**ουδέποτε επιτρέπει να πειρασθούμε περισσότερο από τις δυνάμεις μας**, διότι χωρίς την άδεια του Θεού, ο νοητός εχθρός δεν μπορεί να μας κάνει κανένα κακό. Διότι δεν είναι στο θέλημα της ψυχής μας να πειρασθεί λίγο ή πολύ, αλλά στο θέλημα και την άδεια του Θεού.

Με αυτές τις εμπειρίες, ο αγωνιζόμενος χριστιανός **γίνεται σοφός από τους πειρασμούς**, και βλέποντας αυτές τις εναλλαγές της Χάριτος στην ψυχή του, **υπομένει** καρτερικά τις διάφορες δοκιμασίες. Με αυτές ο μοναχός εκφράζει την αγάπη του προς τον Θεό, όταν τις υπομένει, και σιγά-σιγά **προοδεύει πνευματικά**. Διότι τίποτε δεν προκαλεί στον μοναχό τόσους στεφάνους, όσο ο αγώνας κατά της ακηδίας, εάν ασκηθεί χωρίς χρονοτριβή στην ιερή εργασία, λέει ο **άγιος Ιωάννης της Κλίμακος**.

Κατά την περίοδο του αδυσώπητου πολέμου, πρέπει να εξοπλιστούμε εναντίον του πνεύματος της **αχαριστίας** και **βλασφημίας**, διότι με αυτά τα όπλα μάς πολεμά ο εχθρός την ώρα εκείνη. Ο σατανάς κυριεύει τότε τον άνθρωπο με την αμφιβολία και το φόβο και του ρίχνει σαν βέλη τους λογισμούς, ότι δεν είναι δυνατόν να ελεηθεί από τον Θεό, να αποκτήσει τη συγχώρηση, να λυτρωθεί και σωθεί από τα βάσανα της αιωνίου κολάσεως. Μάλιστα και άλλους λογισμούς του υπαγορεύει, τους οποίους δεν μπορώ να γράψω. Μα και εάν θελήσει να διαβάσει ή να εργασθεί, δεν τον αφήνει ο πειρασμός. Γι' αυτό, την ώρα εκείνη **να διώχνουμε με δύναμη από κοντά μας την απελπισία και να μην αδιαφορούμε για την προσευχή**.

Να πίπτουμε για προσευχή με το πρόσωπό μας στη γη, διότι πολύ ωφελεί αυτή η στάση του σώματός μας και να προσευχόμαστε, όπως λέγει ο **Μέγας Βαρσανούφιος**: «*Κύριε, βοήθησέ με τον αμαρτωλό· Θεέ μου, βλέπε την λύπη μου και ελέησόν με!*» Ή όπως διδάσκει ο **άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος**: «*Δέσποτα, μη με αφήνεις να πειρασθώ περισσότερο από τις δυνάμεις μου, ούτε με την λύπη ούτε με τον ψυχικό πόνο, αλλά λύτρωσέ με και δος μου δύναμη, για να μπορώ να τα υπομένω με ευχαριστία*».Ή αφού υψώσουμε τα μάτια και τα χέρια μας στον ουρανό, να προσευχηθούμε, όπως διδάσκει ο μακάριος **Γρηγόριος ο Σιναΐτης** γι' αυτά τα πάθη, την ακηδία και πορνεία, τα οποία θεωρεί τα χειρότερα από όλα τα άλλα.

Μ' αυτό τον τρόπο αγωνιζόμενοι, να αναγκάζουμε τον εαυτό μας, όσο είναι δυνατόν, στην **ανάγνωση** και στο εργόχειρο, τα οποία βοηθούν πολύ στην ώρα αυτού του πολέμου. Μερικές φορές συμβαίνει ο αγωνιζόμενος χριστιανός να μην αφήνει καθόλου να πλησιάσει ούτε ένα πάθος στη ψυχή του. Τότε είναι μεγάλη ανάγκη και ευκαιρία να επιδοθεί με όλη τη δύναμη της καρδιάς του στην προσευχή.

Ενώ για την καταπολέμηση του πνεύματος της αχαριστίας και βλασφημίας να λέμε τα εξής: «*Φύγε από κοντά μου, σατανά! Τον Κύριο και Θεό μου προσκυνώ και μόνο Αυτόν υπηρετώ, και όλους τους πόνους και τις θλίψεις τα δέχομαι με ευχαριστία, διότι στέλνονται απ' Αυτόν, για τη λύση των αμαρτημάτων μου. Ιδού τι λέει ο **Προφήτης Μιχαίας**: «Οργήν Κυρίου υποίσω ότι ήμαρτον αυτώ» (7, 9). Ενώ η αχαριστία και βλασφημία θα επιστρέψουν στην κεφαλή σου και γρήγορα αυτό θα το καταλάβεις. Απομακρύνσου λοιπόν, από μένα. Να σε καταστρέψει ο Θεός, ο οποίος με δημιούργησε κατ' εικόνα και ομοίωσή Του*».

Εάν και μετά απ' αυτά τα λόγια σε ενοχλήσει πάλι, ασχολήσου με κάποιο εξωτερικό – υλικό ή πνευματικό έργο, το οποίο θα σε ενισχύσει στην **υπομονή** και την **ελπίδα**, διότι απ' αυτά πρέπει να πιαστεί η ψυχή, που θέλει να ευαρεστήσει τον Θεό, όπως γράφει ο **άγιος Μακάριος**. Χρειάζεται όμως προσοχή στην επιλογή απασχολήσεως των εξωτερικών έργων, διότι με αυτά πολλές φορές μπλέκει και τις παγίδες του ο διάβολος για να μας φέρει στην ακηδία και να απομακρύνει την ψυχή μας από την ελπίδα του Θεού. Όμως **ο Θεός ουδέποτε εγκαταλείπει την ψυχή, η οποία ελπίζει σ' Αυτόν, να πειρασθεί υπεράνω των δυνάμεών της, αφού ο Ίδιος γνωρίζει όλες τις αδυναμίες μας**.

Διότι, εάν οι άνθρωποι γνωρίζουν πόσο φορτίο μπορεί να σηκώσει ο ημίονος, πόσο ο όνος, πόσο η καμήλα και βάζει στο καθένα, όσο μπορεί μόνο να μεταφέρει, κατά παρόμοιο τρόπο και ο αγγειοπλάστης, γνωρίζει σε πόση φωτιά θα ψήσει τα πήλινα σκεύη του, διότι με την περισσότερη φωτιά θα σπάσουν, ούτε πάλι θα τα βγάλει από τον φούρνο πριν την κανονική ώρα τους, διότι θα είναι άχρηστα. Εάν, λοιπόν, οι άνθρωποι έχουν τόση σύνεση, πόσο μάλλον περισσότερη και αμέτρητη είναι η σοφία του Θεού, ο Οποίος **γνωρίζει ποιοι πειρασμοί και πόσοι πολεμούν την κάθε μία ψυχή** προκειμένου να την καταστήσουν άξια για τη Βασιλεία του Θεού; Και όχι μόνο θα αξιωθεί της μελλούσης απολαύσεως των αγαθών, αλλά και εδώ λαμβάνει τις παρακλήσεις του Παναγίου Πνεύματος.

Όλα αυτά, αφού τα γνωρίζουμε καλά, να υπομένουμε με **γενναιοψυχία** και **σιωπή** στο κελλί μας. Μερικές φορές όμως ο άνθρωπος ωφελείται περισσότερο από την συνομιλία με άλλους, όπως λέγει ο **Μέγας Βασίλειος**. «*Πολλές φορές, όταν είμεθα σε ακηδία, η ακατηγόρητη επίσκεψή μας σε άλλους αδελφούς και σε κατάλληλο καιρό και η συζήτηση μαζί τους, μπορεί να εξαφανίσει σε κάποιο μέτρο το πάθος της ακηδίας*». Έτσι λοιπόν, ο αγωνιστής, αφού ενδυναμώνεται σταδιακά με την Θεία Χάρι και την προσωπική του εμπειρία, επιδίδεται με περισσότερο πόθο στον καλόν αγώνα των αρετών. Αλλά η εν ησυχία υπομονή είναι ωφελιμότερη, λέγουν οι Πατέρες, οι οποίοι τα γνώρισαν αυτά με τον προσωπικό τους αγώνα.

(Οσίου Νείλου Σόρσκυ, "Περί νοεράς εργασίας", εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», σ. 64-74)

(Πηγή ηλ. κειμένου: www.pemptousia.gr*)*